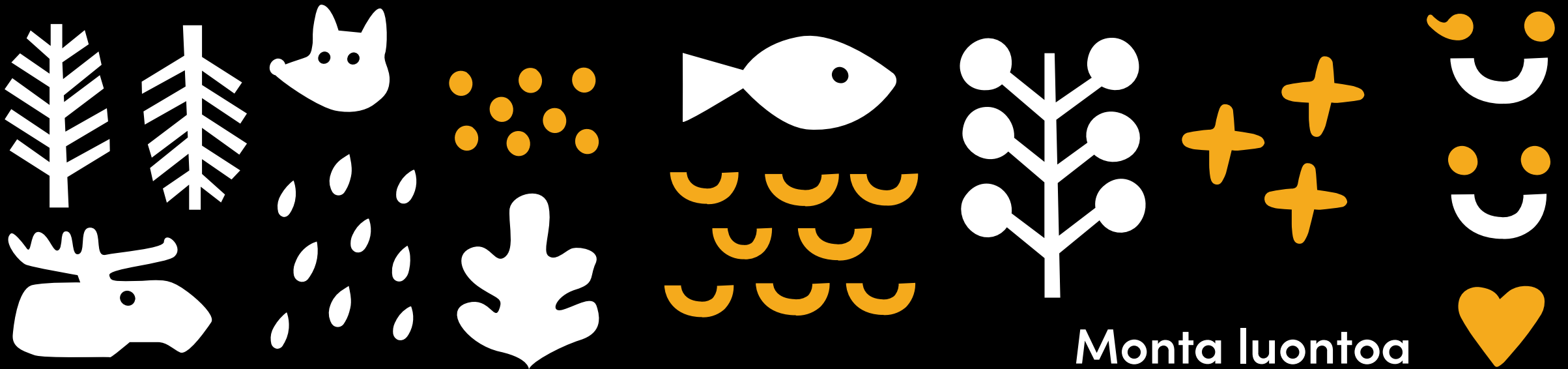

HOLLOLAN KUNTA

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma

Monta luontoa

Sisällysluettelo

1. Esipuhe
2. Tavoitteet ja visio
3. Nykytila ja kehittämisen tarpeet
4. Toimenpideohjelma – järjestelmällinen toteutus ja seuranta

Hollola

Esipuhe

Tämä edistämishjelma on laadittu kävelyn ja pyöräilyn ja siihen liittyvän julkisen liikenteen edistämiseksi Hollolassa. Tavoitteena on parantaa kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita ja varmistaa turvalliset, saavutettavat ja tunnistettavat kävelyn- ja pyöräilyn väylät, jotka palvelevat erilaisia käyttäjäryhmiä. Työ liitetään kunnan kestävän kehityksen työhön tavoitteena lisätä kestäviä liikkumisen muotoja ja matkaketjuja sekä vähentää yksityisautoilua.

Edistämishjelman laatimiseen ovat osallistuneet kaikki kunnan palvelualueet. Kunta sitoutuu työn jatkuvuuteen muodostaen työryhmän, joka seuraa ohjelman edistymistä ja päivittää sisältöä tarpeen mukaan sekä raportoi työstä elinvoimavaliokunnalle. Kuntalaiset ja erilaiset sidosryhmät osallistetaan jatkokehitykseen esim. kyselyjen kautta.

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma sisältää toimia seuraavissa teemoissa:

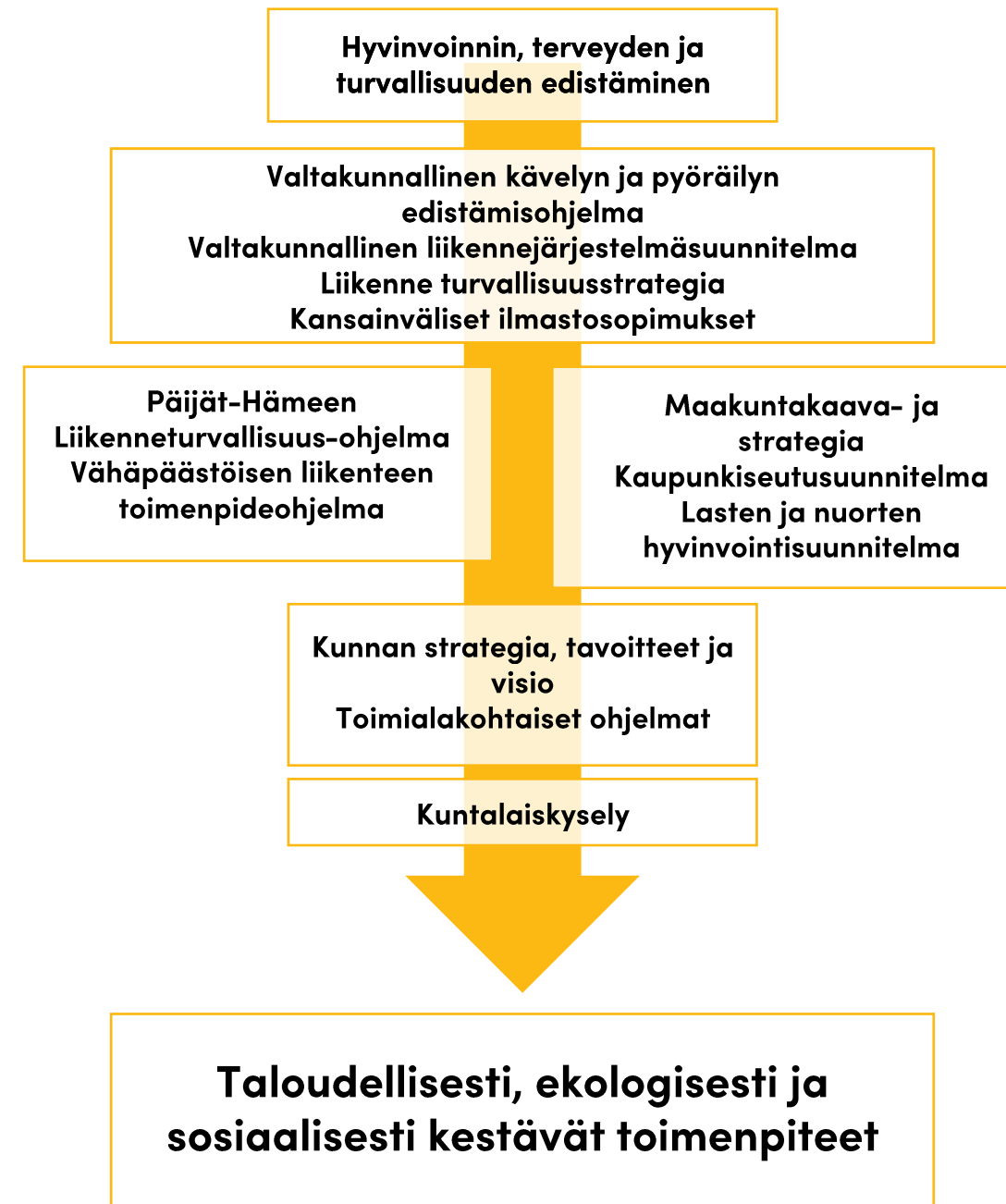
- Investointi- ja kehittämistarpeet
- Olosuhteiden parantaminen
- Mahdollisuuksien luominen
- ELY – yhteistyö
- Kasvatus, valistus ja tiedottaminen
- Seuranta

Tavoitteet ja visio

Suunnitelman tavoitteena on kestävien kulkutapojen edistäminen nykyisiä olosuhteita parantamalla, väyläverkostoa ja matkaketjuja kehittämällä sekä jatkuvalla kasvatus- ja valistustyöllä kuntalaisia osallistaen.

Visiona on, että lyhyillä matkoilla (0-5 km) kestävien kulkutapojen osuus matkoista kasvaa ja kunnan asukkaat ja matkailijat voivat suunnitella liikkumisen kestävästi liikuttamiseen varaan. Liikunnallisten kulkutapojen osuuden lisääntyminen on toivottavaa myös hyvinvoinnin näkökulmasta, kun liikkumisen terveyshyödyt kasvavat.

Alueellisia tavoitteita

Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tavoitellaan mm.:

- Kestävien liikkumis- ja kuljetusratkaisujen edistämistä
- Liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden määrän jatkuvaa vähentämistä
- Liikenteen yhteisiin resursseihin kohdistuvien haittavaikutusten vähentämistä
- Kestävän ja vetovoimaisen yhdyskuntarakenteen toteuttamista
- Eri väestöryhmien liikkumistarpeiden tyydyttämistä
- Väylänpidon ja liikennepalvelujen resurssitehokkuutta ja taloudellisuutta

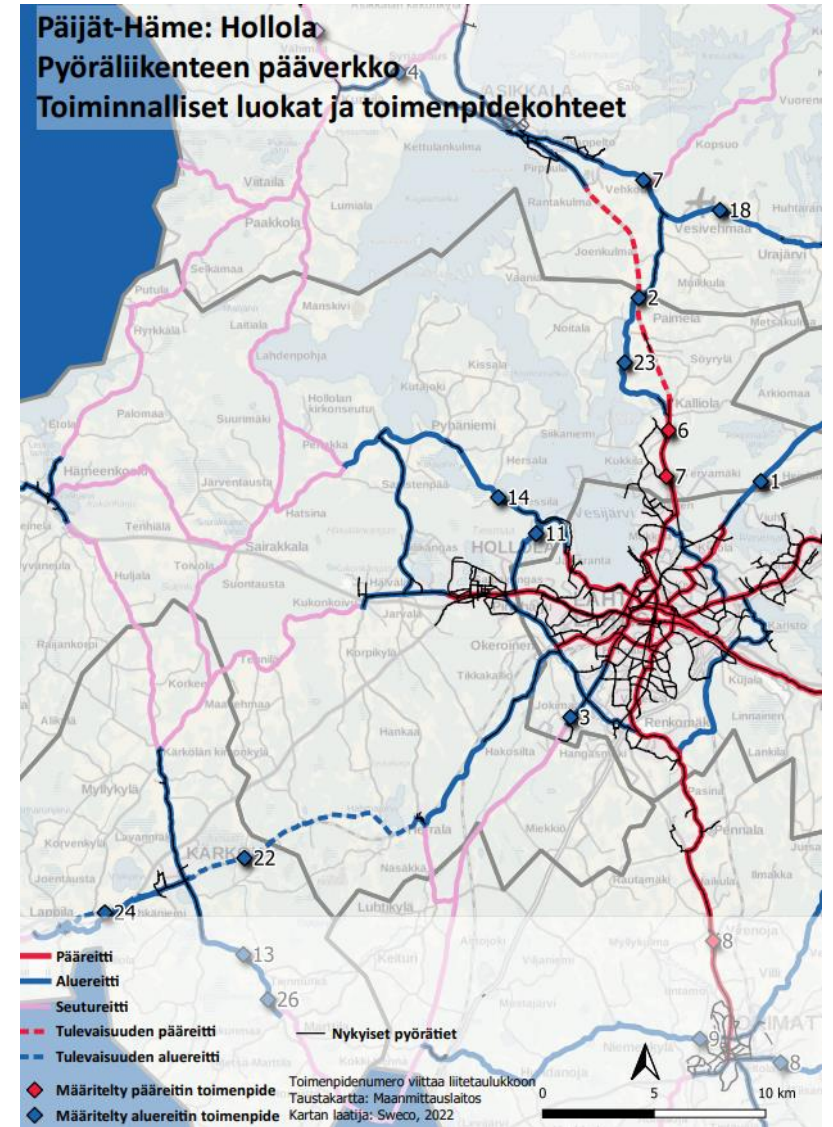
Päijät-Hämeen terveysliikuntastrategiassa tavoitellaan mm.:

- Terveeseen liikkumiseen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne*) innostavan arkiympäristön luomista

Päijät-Hämeen vähäpäästöisen liikenteen toimenpideohjelman on kirjattu mm.:

- Kaupunki- ja kaupunkimaisten keskustojen liikennesaneeraus
- Investoinnit pyöräliikenteen infrastruktuuriin
- Liikenteenohjauksensuunnittelu priorisoidenvähäpäästöistä ja päästötöntä liikennettä
- Kuntakeskusten jalankulkualueiden kehittäminen

*Lähes kaikki joukkoliikennematkat sisältävät kävelyä ja pysäkillä oleskelua. Lisäksi ajoneuvossa matkustaminen voi varsinkin seisottaessa vaatia kohtuullista tasapainokykyä sekä keskivartalon ja jalkalihasten työskentelyä

Ote Päijät-Hämeen pääpyörätieverkostosta

Hollola

Hirveen tulevaisuustaitoinen

Kestävät arvot ja saavutettavuus ovat tulevaisuuden vahvoja arvoja, joihin vastataan edistämishjelman monipuolisilla toimenpiteillä.

Hirveen rohkee

Tartumme rohkeasti toimeen ja tuomme Hollolan kävely- ja pyöräilymahdollisuudet uudelle tasolle sujuvuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden näkökulmasta.

Hirveen arvostava

Arvostamme kaikkia kohderyhmiä ja huomioimme toimissa mahdollisimman monta aluetta ja käyttäjäryhmää.

Hirveen ketterä

Yhdistelemme alueita ja toimintoja saavutettavaksi paremmilla yhteyksillä. Siirtymät voidaan suunnitella kestävien kulkutapojen pohjalta.

Nykytila ja kehittämisen tarpeet

Hollolan kunnan hoidossa olevia kevyen liikenteen väyliä on yhteensä noin 78 kilometriä, joista sora-/kivituhkapintaisia on noin 20 km. Pääsääntöisesti kaikki kunnan hoidossa olevat väylät ovat valaistuja. Salpakankaalta Lahden suuntaan olevat kevyen liikenteen väylät ovat korkeammassa hoitoluokassa kuin muut kunnan väylät.

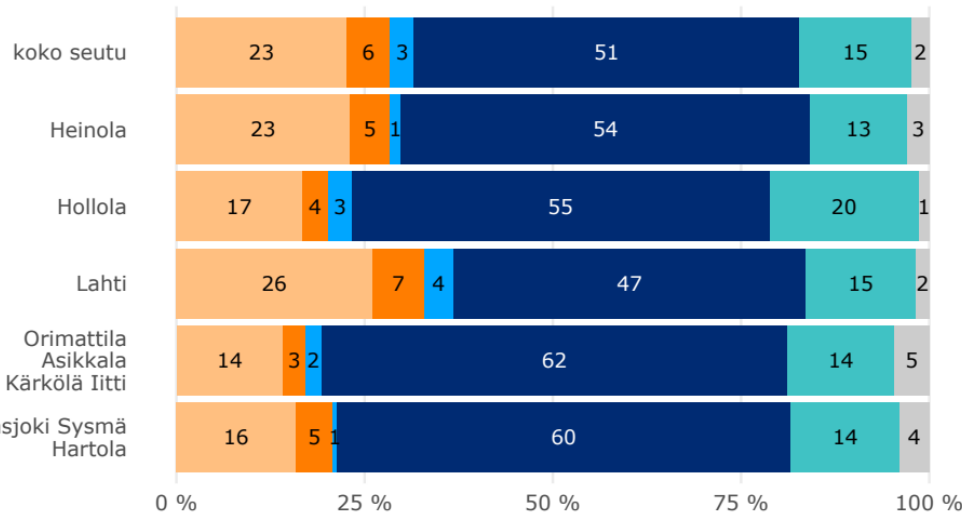
Lisäksi yleisten teiden varressa olevia kevyen liikenteen väyliä on noin 26 kilometriä, joiden hoidosta vastaa Uudenmaan ELY-keskus. Suurimmat kevyen liikenteen väylien yhteyspuutteet ovat maantieverkolla, kuten esim. Rantatiellä (2956), Messiläntiellä (14070), Paimelantiellä (14119), Vesikansantiellä (vt 24) ja Savonfiellä (140).

Vuonna 2022 laaditussa seudullisessa pääpyörätieverkkoselvityksessä on ehdotus maakunnan keskeisimmiksi runkoreiteiksi, jossa Hollolaa koskevat välit Lahti-Kalliola-Vääksy-Padasjoki, Lahti-Heinlammi-Heinola, Lahti-Nostava-Herrala-Kärkölä, Lahti-Salpakangas sekä Lahti-Messilä-Hollola kk-Hämeenkoski. Edellä mainituista pääreiteistä priorisoitiin reitit Lahdesta Salpakankaalle sekä Lahdesta Kalliolaan. Kunnossapitotavoitteeksi on asetettu, että väylät ovat käytettävissä ympäri vuoden kelistä huolimatta.

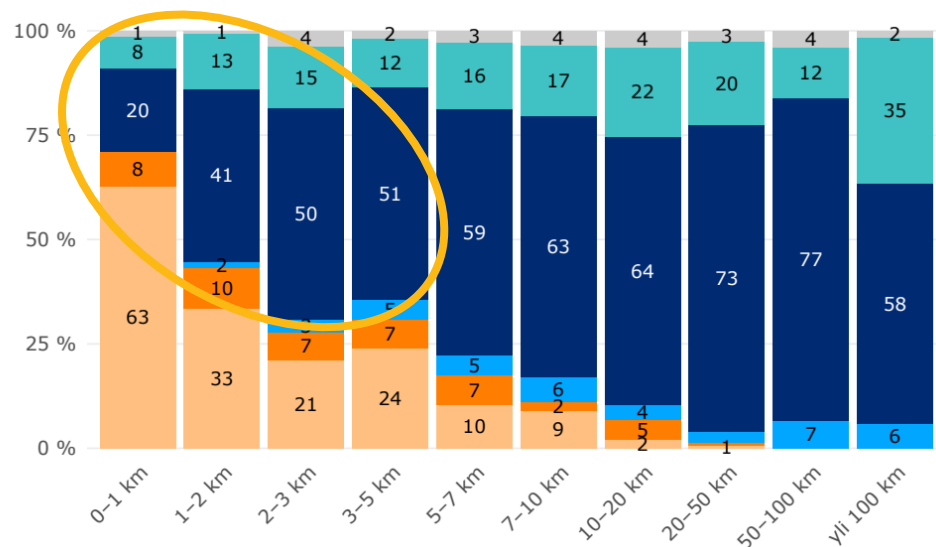
Valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen (2022) Päijät-Hämeen seutujulkaisun tuloksista ilmenee, että Hollolassa selvästi eniten matkoja tehdään henkilöautolla. Lyhyemmät matkat (0 – 5 km) ovat potentiaalisia kestävien kulkutapojen matkoja (jalan tai pyörällä), johon voidaan vaikuttaa tehokkaimmin. Tavoitteena on vaikuttaa kuitenkin myös pidempiin matkoihin mm. alueiden yhteysreiteillä sekä kehittämällä julkisen liikenteen palveluja.

Tieliikenteen päästöt ovat 36,9 % (2021) Hollolan kasvihuonekaasupäästöjen kokonaispäästöistä.

Kulkutapajakauma asuinalueen mukaan (prosenttia alueen asukkaiden matkoista)

Kulkutapaosuudet matkan pituuden mukaan (prosenttia pituusluokan matkoista)

Selite

- muu
- henkilöauto, matkustaja
- henkilöauto, kuljettaja
- joukkoliikenne
- pyöräliikenne
- jalankulku

Hollola

Käyttäjäprofiilit – kohderyhmät

Edistämishjelmassa tarkasteltavia kohderyhmiä ovat potentiaalisimmaksi käyttäjäryhmiksi valikoidut:

Nuoret : selkeät ja turvalliset linjat, laiteparkki

Liikuntarajoitteiset : selkeät ja turvalliset linjat, pysähtymisen mahdollisuudet

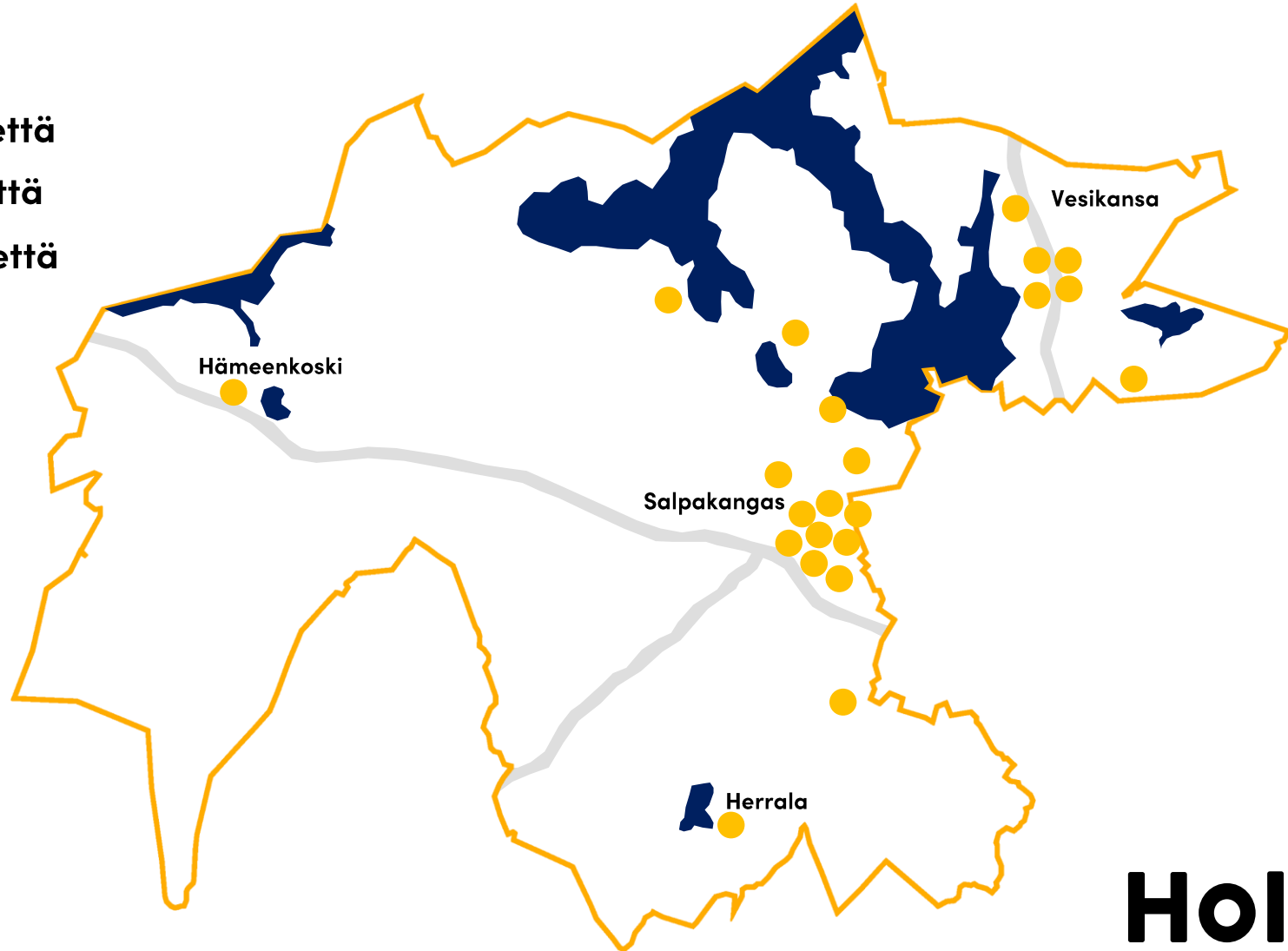

Työ- ja harrastusmatkaajat : palveluyhteydet ja laiteparkki

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma

- 22 kpl Paikallista toimenpidettä
- 7 kpl Alueellista toimenpidettä
- 13 kpl Aineetonta toimenpidettä

Toteutus 2023 – 2037

Hollola

Toimenpideohjelman sisältö

- Tiedossa olevat investointi- ja kehittämistarpeet
- Olosuhteiden parantaminen
- Mahdollisuuksien luominen
- Yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa
- Kasvatus, valistus ja tiedottaminen
- Seuranta

Hollola

Tiedossa olevat investointi- ja kehittämistarpeet

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa on kirjattu tiedossa olevat investointi- ja kehittämistarpeet ja arvioitu tämän hetkinen tieto toimenpiteiden toteutusajankohdasta. Kohteiden kustannukset ja aikataulut tulevat tarkentumaan myöhemmin hankkeiden ja suunnittelun edetessä.

Toimenpiteissä kartoitetaan verkoston kehittämistarpeet, joiden pohjalta pyritään korjaamaan esille nousseet yhteyspuutteet ja saavuttamaan ehjä kestävä liikkuksen verkosto.

Hollola

Investointi- ja kehittämistarpeet 1/2	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
<p>Kävely- ja pyöräilyverkoston täydentäminen, jatkaminen, laajentaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salpakangas – Hirvimäki yhteys - Parinpellontie jk + pp, avustuksen tarve toteutumiseen 	2026 - 2034	1,3 milj.	Kuntatekniikan päällikkö
<p>Uimahallin remontin yhteydessä suunnittelu ja toteutus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pyöräparkki - pyöräkatos - Kevyen liikenteen tuloväylät 	2023- 2026	Kustannusarvio tarkentuu myöhemmin	Hollolan Tilapalvelu Oy
<p>Turvalliset yhteydet kouluille ja joukkoliikenneyhteyksiin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salpakankaan koulun pohjoisen puolen kevyen liikenteen väylä kouluun <ul style="list-style-type: none"> - Suunnittelu, toteutus 	2025 - 2026	Kustannusarvio tarkentuu myöhemmin	Hollolan Tilapalvelu Oy

Investointi- ja kehittämistarpeet 2/2	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
Pyörätiejärjestelyjen selkeyttäminen Latojantieltä Vanhalle Kukkilantielle ja Kukkilantien ylitys (Pääpyörätieverkkoselvitys) Sijaitsee Lepistönmäki-Tervämäki kaavamuutosalueella	2025 - 2030	Kustannusarvio tarkentuu myöhemmin,	Kuntatekniikan päällikkö

Olosuhteiden parantaminen

Liikkujan olosuhteita parannetaan ja luodaan mahdollisuuksia, jotta kulkijalla olisi mahdollisimman matala kynnyks valita kävely, pyöräily ja joukkoliikenne liikkumattomuuden tai autoilun sijaan. Toimenpiteissä huomioidaan kaikkia kohderyhmiä tasapuolisesti.

Hollola

Olosuhteiden parantaminen 1/2	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
<p>Kävely- ja pyöräilyväylien laatutason nostaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunnossapitotason korottaminen priorisoiduilla väylillä = pääväylät + yhteydet joukkoliikenteen pysäkeille. 	2024 -	Kustannusarvio tarkentuu myöhemmin	Kuntatekniikan päällikkö
<p>Keskuspyöräparkki kuntakeskukseen, <u>kartoitus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - toimija, joka pyörittää säilytystä ja tarjoaa myös muita palveluita (esimerkki Lahdesta/Asikkalasta) Esim. nuoret kesätyöllistetyt. - Rajattu tila esim. kirjaston edessä, Prisman yhteyteen tai torille. Kameranvalvonta ilmoitukset ja tehostukset. Tai SkiOut etäpiste tms. Hollola talo – ns. narikkapiste säilytykseen, tilavaraus? 	2025		Koordinaattori
Tarveselvitykset: Valaistuksen parantaminen, lisääminen tai uusiminen	2024 - 2028	Määrärahojen puitteissa	Kuntatekniikan päällikkö
Tarveselvitykset: Rakenteellinen parantaminen (esim. päällysteen uusiminen tai väylän parantaminen)	2024	Määrärahojen puitteissa	Kuntatekniikan päällikkö

Olosuhteiden parantaminen 2/2	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
Linja-autoyhteyksien kehittäminen : <ul style="list-style-type: none"> - Kartoitukset, kohdekohtaiset toteutukset kartoitusten mukaisesti n. 1 pysäkki vuodessa - Katoksellinen pysäkki - Tilaa pyöränsäilytykseen ns. peruspyöräparkki 	2024 2025 alkaen 2025 alkaen	Kustannusarvio tarkentuu myöhemmin, Kunnontiimi	Koordinaattori, projektipäällikkö
Kevyenliikenteenväylien palvelut seniori liikkujien avuksi, esim. lepo- ja varjopaikat: <ul style="list-style-type: none"> - Kartoitukset – kysely - Toteutus 	2025 2026 alkaen	Kustannusarvio tarkentuu myöhemmin, hyvinvointikoordinaattori	Kuntatekniikan päällikkö

Mahdollisuuksien luominen

Kestävän tulevaisuuden luomiseksi selvitetään, miten luomme mahdollisimman hyvät edellytykset kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi sekä uusien toimintamallien luomiselle.

Hollola

Mahdollisuuksien luominen 1/2	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
<p>Kävelyn ja pyöräilyn pääväylien tunnistaminen ja nimeäminen alueittain: kuntakeskus, Vesikansa, Salpakangas-Nostava, kirkonkylä, Hämeenkoski</p>	<p>2024</p>	<p>Projektiasiantuntija</p>	<p>Kuntatekniikan päällikkö</p>
<p>Toimintamallina kestävien matkaketjujen mahdollistaminen = varaukset kaavoihin. Alueiden läheisyydessä väylät ja pysäkit, joille sujuva saavutettavuus varmistettu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kevyenliikenteen väylä ja yhteys joukkoliikenteen pysäkeille. - kaava-alueiden laajempi tarkastelu kestävän liikkumisen näkökulmasta - yhteystarpeiden kartoitukset, miten yhteydet sopeutuu laajempaan kokonaisuuteen 	<p>Kaavoitusohjelman mukainen aikataulu</p>		<p>Kaavoitusarkkitehti</p>
<p>Toimintamallina maankäytön suunnitteluyhteistyö alusta lähtien mm. kuntatekniikan ja alueellisen liikennesuunnittelun kanssa yleiskaavan ja MAL-sopimusyhteistyön pohjalta.</p>			<p>Kaavoitusarkkitehti</p>

Mahdollisuuksien luominen 2/2	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
<p>Kaupunkipyöräjärjestelmän laajentuminen Hollolaan Lahdesta MAL-sopimuksen suunnitelman mukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Selvitys - Toteutus: <p>Kuntakeskus yhteys Päijät-Hämeen keskussairaalaan ja Lahden Riihelään</p> <ul style="list-style-type: none"> • Messilä yhteys kuntakeskukseen ja Lahden Jalkarantaan • Vesikansan, Kalliolan yhteys Lahden Mukkulaan <p>Selvityksessä Waltti- tai nuoriso"lippu" tukemaan nuorien käyttöä.</p>	<p>2023 2025</p>	<p>Kustannusarvio tarkentuu myöhemmin 20 000 € vuosittain</p>	<p>Koordinaattori, projektiasiantuntija</p>

Yhteistyössä ELY:n kanssa

Yleisten teiden kävely- ja pyöräteiden kehittäminen tehdään yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Verkoston kehittämiseksi kartoitetaan keskeisimmät yhteyspuutteet ja yhdessä priorisoidaan hankkeiden toteuttaminen resurssit huomioiden. Merkinnät ovat alustavia yhteistyön ja sopimusten edetessä ELY-keskuksen kanssa.

Hollola

Yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa 1/2	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
Läpikäydään yhteyspuutteet ELY:n teiden osalta ehjän kokonaisuuden saavuttamiseksi	2025		Kuntatekniikan päällikkö
Rantatien (2956) kevyen liikenteen väylä välillä Pyhäniemi-Messilä ,MAL-/kuha-hanke	2028-2031	2,4 milj.	Kuntatekniikan päällikkö
Vt24, Paimelantie – Ilmotuntie liittymän parantaminen (liittymän porrastus, alikulkukäytävä ja pysäkkijärjestelyt) sekä Oivantien kevyen liikenteen väylä, MAL-/kuha-hanke	2024-2027	Kustannusarvio tarkentuu myöhemmin	Kuntatekniikan päällikkö
Paimelantien (14119) jalankulku- ja pyörätien jatkaminen Pelto-Eskolantien kohdalle, selvitetään hankemahdollisuus (P-H Pääpyörätieverkkoselvitys 2022)	2037 -	Kustannusarvio tarkentuu myöhemmin	Kuntatekniikan päällikkö Kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö
Messiläntien (14070) jalankulku- ja pyöräilyväylä Rantatieltä Salpakankaan suuntaan. (P-H Pääpyörätieverkkoselvitys 2022)	2037 -	Kustannusarvio tarkentuu myöhemmin	Kuntatekniikan päällikkö

Yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa 2/2	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
Soramäen kiertoliittymä (Soramäentien ja Tiilikankaantien liittymä)	2027	0,5 milj.€	Kuntatekniikan päällikkö
Savontien (140) kevyen liikenteen väylä välillä Takkula-Heinlammi, Hollola ja Lahti. (P-H Pääpyörätieverkkoselvitys 2022)	2032 -	Kustannusarvio tarkentuu myöhemmin	Kuntatekniikan päällikkö

Kasvatus, valistus ja tiedottaminen

Kuntalaisia ja eri sidosryhmiä osallistetaan ja opastetaan kestävien liikkumisen muotojen käyttöön. Lapset ja nuoret ovat isossa osassa työtä, jossa tahtotila ja yhteistyö kuntaorganisaatiossa on keskiössä.

Hollola

Kasvatus, valistus ja tiedottaminen 1/3	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
<p>Koulujen kampanjointi lapsien koulumatkojen kulkemiseen kävellen tai pyöräillen → vähennetään saattoliikennettä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikenneturvakampanja ja esim. kestävän liikenteen puisto kesäksi - Koulumatkaturvallisuuden edistäminen lapsiparlamentin (1-6 luokat) teemana 18.10.2023 – tulosten koonti 	<p>2024 2023-2024</p>		<p>Vapaa-aikapäällikkö Vapaa-aikapäällikkö</p>
<p>Koulujen pyöräparkkien turvallisuus ja helppokäyttöisyys, esille nosto piha-alueella valoilla ja väreillä, valvotun pihan läheisyydessä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hankemahdollisuuden selvitys - Kartoitukset ja osallistava toteutus 	<p>2024 2024-2025</p>	<p>Osallisuus-koordinaattori, projektiasiantuntija</p>	<p>Hollolan Tilapalvelu Oy</p>
<p>Laaditaan ohjeistus, jossa ohjataan koululaisia linjaliikenteeseen tilausliikenteestä tai vanhempien saattoliikenteestä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vaatii liikenneturvallisuuustarkastelun 	<p>2024</p>		<p>Koordinaattori</p>

Kasvatus, valistus ja tiedottaminen 2/3	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
Kannustus kestävään liikkumiseen – vrt. lukuhaaste	2024		Liikuntapalvelut Hyvinvointikoordinaattori
Laaditaan koulumatkoille koulukohtaisesti liikkumissuunnitelma oppilaiden kanssa yhteistyössä, mahdollisuus koulutyöhön.	2025	Osallisuus- koordinaattori projektiasian- tuntija	Hyvinvointikoordinaattori
Viestintä – kuntamarkkinointi – kuntasijainti ja yhteysmahdollisuudet	2024		Viestintä
Motivointi – pyöräilyn ja kävelyn terveysedut esille viestinnän kautta, liikuntakampanja pyöräilyviikolla	Vuosittain	Viestintä	Liikunta-asiainhoitaja Hyvinvointi- ja osallisuuskordinaattorit

Kasvatus, valistus ja tiedottaminen 3/3	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
<p>Kysely lähtökohdasta – Maptionarella mahdollisimman konkreettisia ja pienempiä toimia jossa vaikutus näkyy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kevyenliikenteen väylien kunto - Missä liikut eniten – mitä käytät eniten? Missä haluaisit, mutta on joku este, mikä? - Yhteyspuutteet palveluun, julkisen liikenteen pysäkille tms. - Mikä hanke olisi tärkein? - Mikä vaikuttaa? Mikä saisi sinut kävelemään tai pyöräilemään enemmän? - Missä vaaranpaikat 	<p>Syksy 23</p> <p>Vertailu syksy 25-26</p>	<p>Paikkatieto- asiantuntija</p>	<p>Projektiasiantuntija</p>

Seuranta

Hollolan kunta sitoutuu edistämään kävelyä ja pyöräilyä kunnassa ja päivittämään tätä edistämishjelmaa tulevaisuudessa päättäväisesti ja tavoitteellisesti.

Vastaamme kysymykseen: miten edistämme kävelyä ja pyöräilyä, ja seuraamme työn tuloksia ja tavoitteiden saavuttamista.

Hollola

Seuranta	Aikataulu	Resurssit	Vastuutaho
Seurantajaksot alueittain/ kohteittain - Liikennelaskurit seuranta varten	2025	KÄPY - ohjausryhmä	Kuntatekniikan päällikkö
KÄPY ohjausryhmä päivittää ja raportoi – kerran vuodessa, ajankohta alkukevällä - tiedoksi elinvoimavaliokunnalle	kevät		Projektiasiantuntija Kuntatekniikan päällikkö Projektipäällikkö Koordinaattori Vapaa-aikapäällikkö Hyvinvointikoordinaattori Liikunta-asiainhoitaja Osallisuuskoordinaattori